Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia:
Braşov, piaţa mare Nr. 30.

Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birourĭ de anunciurĭ: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Dannebcr*, în Budapesta: *A. V. Goldbergorg, Eckstein Bernat*; în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann.*

Preţul inserţiunilor: o seria garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.

Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII.

„Gazeta" iese în fiă-care ḍi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.

Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.

Abonamentul pentru Braşov
administraţiunea, piaţa mare, Târgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 82. Braşov, Vinerĭ, 14 (26) Aprilie 1895.

Pesimismul în biserică.

I.

Braşov, 13 Aprilie v. 1895.

Intre discursurile rostite de Archiereii noştri gr. or. cu ocasiunea deschiderei sesiunei actuale ordinare a Sinódelor, se distinge discursul Escelenţei Sale Archiepiscopului şi Metropolitului, nu atât prin scurţimea sa, cât mai vêrtos printr'un pesimism neobicĭnuit, ba uimitor chiar, ce rĕsuflă din el.

Archiepiscopul Miron Romanul, accentuând, că se împlinesc 20 de anĭ, de când conduce archidiecesa, zugrăvesce starea actuală a bisericei române ortodocse din Ardél cu culorile cele mai posomorîte şi face nisce constatărĭ, carĭ trebue sĕ ne umple de întristare şi de îngrijire pentru viitor.

După douĕ-ḍecĭ de anĭ de păstorire numitul archiereu vine şi ne spune, că s'a desbrăcat de multe ilusiunĭ, ce le avea; că instituţiunile create prin statutul organic n'au produs resultatele aşteptate, ca adecă biserica sĕ se consolideze şi sĕ se întăréscă; că în biserică se manifestă rĕcélă, indiferentism şi spirit de partidă; că interesele ei de conservare şi de întărire sunt călcate şi în viaţa publică cetăţenéscă; că lupta află pe credincioşĭ divisaţĭ şi slăbiţĭ şi că, prin urmare, nu mai contéză ca odinióră la o însufleţire generală şi durabilă pentru interesele bisericescĭ.

Spre a da şi mai mare greutate vorbelor sale, Metropolitul le introduce cu declararea, că „va încunjura frasele góle" şi va atinge numai o cestiune, a căreia greutate şi însemnătate o lasă în judecata membrilor Sinodului.

Ei bine, despre gravitatea acelor constatărĭ a capului bisericei credem, că vor fi fost la moment convinşĭ toţĭ câţĭ au auḍit şi au cetit discursul sĕu. Déră nu toţĭ îşĭ vor fi dat póte séma în ce consistă mai ales importanţa lor cea mai durerósă.

Acestora le vom spune la rêndul nostru, că cea mai durerósă însemnătate a espunerilor archipăstorului este, după a nóstră convingere, lipsa totală de esplicare, de motivare a lor.

Metropolitul arată relele şi neajunsurile, fără sĕ ne spună cu nicĭ un cuvênt, cine pórtă vina la tóte aceste rele, carĭ astădĭ, chiar după cuvintele sale, au pĕtruns adênc în organismul bisericei.

Ba mai mult. Prin aceea, că şi-a accentuat desilusiunarea ḍicênd, că nu mai contéză ca odinióră la o însufleţire generală şi *durabilă* pentru interesele bisericescĭ, Escelenţa Sa a esprimat chiar o îndoiélă óre-care în îndreptarea relelor. Şi aicĭ începe pesimismul sĕu, ce trebue sĕ ne îngrijéscă cu atât mai mult, cu cât suntem lăsaţĭ în întunerec şi în nesiguranţă asupra isvorului acelor rele şi neajunsurĭ, ce bântue biserica română greco-orientală şi cu cât, sincer mărturisând, face impresiunea, că acest pesimism s'ar estinde şi asupra vitalităţii constituţiunei bisericescĭ însă-şĭ.

Face, ḍicem, acéstă impresiune şi tocmai de aceea a trebuit sĕ surprindă pe toţĭ, carĭ până acuma la tóte ocasiunile au vĕḍut pe Escelenţa Sa accentuând cu tăriă credinţa şi alipirea sa faţă de aşeḍămintele constituţionale ale bisericei.

Statutul organic este o mare operă, un plau grandios, creat de-o minte ageră, prevĕḍĕtóre, şi décă acest plan uu s'a pus nicĭ până acuma cum se cade în lucrare, în tóte părţile sale organice; décă acele instituţiunĭ frumóse n'au produs în archidiecesă fructele şi resultatele dorite; décă „prin participarea în mĕsură mare a elementului clerical şi lumén la conducerea afacerilor bisericescĭ nu s'a consolidat şi întărit biserica„; décă credincioşii sunt divisaţĭ în partide şi în mare parte recĭ şi indiferenţĭ faţă cu biserica, care este causa şi cine pórtă vina?

Din raportul general al Consistoriului archidiecesan plenar.

Estragem următórea parte din raportul general al Consistorului archidiecesan din Sibiiu, adresat către Sinod:

Cu privire la agendele, de carĭ s'a ocupat plenul consistorial, acelea se cuprind în următórele:

I. Cât pentru corporaţiunile şi organele bisericescĭ din archidiecesă, instituite pentru periodul 1893—1895, acelea funcţionéză în regulă cu esceptiunea câtor-va, a căror constituire se află sub pertractare la consistoriul archidiecesan.

II. Asesoriĭ consistorialĭ, aleşĭ în şedinţa Ven. sinod dela 3/15 Maiu 1894, au fost induşĭ în oficiile lor pentru periodul curent pe lângă împlinirea formelor prescrise îndatinate.

Ca un incident regretabil însemnăm aicĭ, că asesorul consistorial protosincel Nicanor Frateş, în urma debilitării mentale constatate judecătoresce, este pus în deficienţă cu pensiune normală în sarcina fondului de pensiunĭ, şi este declarat de neapt, ér pentru mandatele ce le are, ca deputat la sinodul archidiecesan şi la congresul naţional, s'au pus la cale alegerĭ nóuĕ.

Un alt incident de asemenea regretabil este: că asesorul consistorial *Nicolau Cristea* şi profesoriĭ seminarialĭ Dr. *Daniel P. Barcianu şi Demetriu Comşa*, în urma unor *delicte* politice, au fost judecaţĭ la închisóre de stat pe mai mult timp. Dintre acestia asesorul Nicolau Cristea, după o absentare de 8 lunĭ, a re'nturnat la oficiul sĕu, suplinit în mod provisoriu prin alţĭ asesorĭ, şi *consistoriul dându-i reprobă* pentru activa sa participare în afacerĭ politice şi *oprindu-l tot-deodată pe viitor dela astfel de ingerinţe streine de oficiul sĕu*, l'a admis la continuarea funcţiunilor de asesor referent; ér cestiunea salariului sĕu, sistat din partea guvernului, a rĕmas sĕ se reguleze separat pe basa normelor esistente şi a unui conclus consistorial, după care celor judecaţĭ pentru delicte politice li-se detrage jumĕtate din salar pe timpul absentării lor dela oficiu.

Afacerea celor doi profesorĭ numiţĭ mai sus este şi mai gravă, nu numai pentru-că ei sunt judecaţĭ pe $2^1/_2$, respective pe 3 anĭ cu închisóre de stat, ci şi pentru-că *guvernul a ordonat espres sĕ fiă ambii traşĭ în cercetare disciplinară după eşirea lor din închisóre*, ceea ce pentru consistor va fi o afacere unică în feliul sĕu, nefiind până acum precedente pentru astfel de afacerĭ de natură politică.

III. Protopresbiterate vacante au rĕmas din anul 1893—4, şi anume: Abrud, Deva, Haţeg şi Mediaş, la carĭ în cursul anului 1894 s'au mai adaus: Cetatea de pétră, Dobra şi Orĕştiă, ai căror protopresbiterĭ Ión Şovrea, Romul de Crainic şi Nicolau Popovicĭ în cursul anului 1894 au eşit din viéţă. Protopresbiteratul Mediaşului s'a întregit în 1894, ér celelalte s'au provĕḍut cu administratorĭ protopresbiteralĭ; şi tot asemenea şi protopresbiteratul Sebeşului al cărui protopresbiter, Ioan Tipeiu, ajuns la adâncĭ bĕtrâneţe, la cererea sa propriă, a fost pensionat. S'au luat însĕ mĕsurile de lipsă pentru întregirea protopresbiteratelor vacante, şi anume: pentru protopresbiteratul Haţegului s'a publicat şi concursul prescris şi celelalte vor urma la rêndul lor, fiind deja puse la cale întregirea lor.

IV. Cu privire la ajutorul de stat al bisericei nóstre, afacerea în sensul conclusului Venerabilului Sinod archidiecesan dela 27 Aprilie (9 Maiu) 1894 Nr. 45, s'a promovat la Măritul Congres naţional-bisericesc; şi asupra paşilor, ce se vor întreprinde de acolo, se va relata Venerabilului Sinod la timpul sĕu.

V. Ajutórele din fondul bisericelor, destinate comunelor nóstre bisericescĭ la zidirea, repararea şi înzestrarea bisericelor, s'au împărţit şi în anul espirat după praxa îndatinată, în plenul consistorial, la propunerea senatului bisericesc.

VI. Tot asemenea s'a purces şi la împărţirea de ajutóre la şcóle şi la învĕţătorĭ, din fondul scolar eparchial.

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Mustrare în vis.

(După Lenau).

In capitala desfrênată
Un tênĕr duce ḍile dulcĭ,
Perḍênd a vieţii primăvară.
— Părinţii? — odihnesc sub crucĭ.

Când mama lui era pe mórte,
Cu chipul veşted şi uscat,
Pe el punênd rĕcita-i mână
Abia l'a binecuvêntat.

Sĕrmana! — chiar şi cel din urmă
Pic de putere 'şi-a mai pus
Simţind, că de copil se rupe,
Simţind al trupului apus.

Eterna dragoste de mamă
O ţine tot lângă fecior,
Cum raza lunii peste nópte
E tot pe lângă călĕtor;

Chiar şi ca spirit ea plutesce
Lângă copilul ei drăguţ;
—Dér cât e patima de tare
Atât e mortul de slăbuţ.

Ea a vĕḍut cum 'i se uscă
Ai feţii rumenĭ trandafirĭ
Şi cum îşĭ vinde fecioria
La pătimaşele simţirĭ.

Ea a vĕḍut pe fiul ḍilnic
Tot mai mult la plăcerĭ deprins
Avênd unica mângăere:
Al mai mustra numai în vis. —

După o nópte petrecută
In beutură şi plăcerĭ
Durmea în pat perdutul tînĕr
Spăşind dulceţa prin durerĭ.

Şi-a visat, că merge séra
Pe strade printre des popor,
— Ş'atâţia ochĭ frumoşĭ îl chiamă
La al plăcerilor isvor.

Un lampagiu colindă 'n pripă
Pe la lâmpaşe, — le-au aprins;
Par'că sunt puse sĕ lumine
Drum patimilor într'adins.

Dér étă o femeiă trece
Cu chip aşa fermecător!
— Pe trup lumina i-se 'ngână
Cu umbra 'n faţa formelor.

Puţin lumina îi arată
Ca mai mult ale lui dorinţĭ,
Sĕ crescă după ce e 'n umbră
Aşa ispititor de minţĭ.

Cu voluptósele ei forme
Aşa îl sgudue în trup,
De fuge ca nebun în urmă-i
Cu lăcomia unui lup.

Zadarnic după ea gonesce,
Căcĭ n'o ajunge nicĭ decum,
Tot mai departe o ḍăresce
Şi mai aprins e el acum.

O nălucire ea sĕ pare
Mereu făcêndu-i semne lui,
Şi ochiul lui aprins se scurge
După frumseţea trupului.

Dér cum urmau în góna iute
Ei din cetate au trecut,
Şi ét'-ajung pe nesciute
In strade de suburbiu mut.

Dór pe la morţĭ şi pe la bolnavĭ
Sĕ mai zăresc făclii arḍênd. —
Femeia fuge tot mai iute,
El după ea aşa strigând.

„De ce nebuno fugĭ de mine?—
„Unde 'ţi-e cuibul plin de dor"?
Dér vênturĭ recĭ îi dau rĕspunsul
Aprinsului întrebător;

„Opresce-te acum din fugă"!—
„Avere-'ţĭ dau cât, nu gândescĭ"!
Aşa striga la ea perdutul
Arḍênd de patimĭ tinerescĭ.

Nu se mai vede nicĭ o casă,
Căcĭ au ajuns în cimitir —
Pe-'ntinsul lui morminte triste
Şi crucile pe ele-'n şir.

Atuncĭ femeia se întórce
Spre el cu chip urît schimbat,
Şi-'nbrăţişându-l el cunósce
Că după Mórte s'a luat.

Dér deşteptat abia din somnu-i
El visul l'a uitat de erĭ,
Şi-'ncepe traiul din-'nainte
Săpându-şĭ grópa prin plăcerĭ.

Mirésa ce-a dorit în visu-i
In scurt a fost mirésa lui,
Altarul i-a unit la urmă
In liniştea sicriului.

Braşov.

I. Priscu.

VII. In fine ajutórele din fondul Rudolfin s'au distribuit, ca paușele de cancelariă pentru oficiile protopresbiterale și ca contribuirĭ la fondul de pensiunĭ în sensul §-luĭ 4 al statului acelui fond.

VIII. Fondul de pensiunĭ al archidiecesei, întrat în vigóre cu 1 Ianuarie 1893, continuă activitatea sa binefăcĕtóre, atât față cu preoții neputincioșĭ, cât și față cu familiile orfane ale preoților decedațĭ.

IX. In fine cât pentru ajutórele din *„Fundațiunea Andronic"* acelea s'au votat în ședința plenară dela 6 (18) Martie a. c. și s'au conferit pentru 1895: 1) La 64 învĕțăcei à 30 fl. anualĭ în suma de 1920 fl.; 2) la 14 sodalĭ, à 30 fl. suma de 420 fl.; 3) la 24 măestri, adecă sodalĭ în condițiunĭ de a se face măestri, 24 ajutóre à 60—100 fi. = 1550 fl., peste tot la 102 persóne s'au dat ajutóre în sumă de 3900, cu 60 fl. mai mult decât în anul 1894.

„Agliardi și Românii din Ardeal".

Sub titlul acesta *„Budapesti Hirlap"* dela 24 Aprilie publică o corespondență, ce i-s'a trimis din Cluș și în care se vorbesc cele mai absurde lucrurĭ. Pentru curiositate dăm un estras din numita corespondență.

Când Românii de-aicĭ — ḑice corespondentul din Cluș al fóiei maghiare — au sciut, că nunciul papal merge pe câteva ḑile la Budapesta, au ținut o conferență în care au hotărît, sĕ trimită la Budapesta pe-un advocat și tribun român, cu misiune specială la nunciul Agliardi. Advocatul B. a și călĕtorit la Budapesta, a cerut audiență și s'a reîntors în 22 l. c. la Cluș. El nu ascunde, că misiunea lui a suferit naufragiu. Misiunea trimisului român a fost, sĕ céră intervenția lui Agliardi la Majestatea Sa, ca deputația valahă, ce nu peste mult va duce un nou Memorand la Viena, sĕ fiă primită de monarch.

Nunciul a declarat, că un ast-fel de pas nu se unesce cu misiunea lui, deórece trimisul Papei nu se amestecă nicĭ odată în afacerile interne ale respectivului stat...

In decursul conversației advocatul român a espus nunciului gravamenele Românilor și i-a comunicat, că ce pretind Românii din Ardeal, ca garanță, — pentru valorarea drepturilor lor politice în Ardeal. Agliardi, ascultând până la fine pe trimisul român, a ḑis: „Eu așa sunt informat, că guvernul maghiar, respective ministrul-președinte maghiar, este gata a lua în considerațiune tóte acele pretensiunĭ îndreptățite ale Românilor din Ardeal, carĭ se pot cuprinde înlăuntrul barierelor statului maghiar. Concesiunĭ, carĭ ar periclita unitatea statului maghiar și i-ar slăbi puterea, nu se pot pretinde dela guvernul maghiar. Ce privesce St. Scaun, dorința nóstră cea mai fierbinte este consolidarea statului Sf. Stefan; Papa consideră Ungaria, ca pe-un stîlp al Curiei romane, cu atât mai vîrtos, căcĭ drumul spre Orient duce prin Ungaria. Una dintre nisuințele principale ale Papei este unirea bisericelor orientale și apusene, după esemplul Românilor gr. cat. din Ardeal. Décă Românii ardelenĭ pun ceva preț pe părerea mea, atuncĭ ei îșĭ vor da silință a restabili buna înțelegere între Românĭ și Maghiarĭ, renunțând la pretensiunĭ, carĭ nu se pot realisa.

O fi și asta o poveste de April.

Vorbirea episcopului Mețianu,

ținută la deschiderea sesiunei ordinare a Sinodului eparchiei Arad.

Christos a înviat!
D-lor deputațĭ!

Mĕ simțesc ferice D-lor deputațĭ, de câte-orĭ Vĕ pot saluta în jurul meu, și ca pe fii iubițĭ și ca pe împreună lucrătorĭ cu mine în via Domnului; dér astăḑĭ sunt îndoit mai ferice, vĕḑĕndu-Vĕ întrunițĭ în acest sinod eparchial; căcĭ la acest sinod se împlinesc 20 anĭ, de când din voia lui Dumneḑeu, manifestată prin votul clerului și al poporului nostru, biserica nóstră cea viiă, am fost chiămat la înalta demnitate archierescă și la conducerea acestei eparchi de Dumneḑeu binecuvêntată; de aceea Vĕ și salut cu deosebită bucuriă.

Mĕ simțesc ferice, Domnilor deputațĭ, că Provedința divină m'a învrednicit a ajunge și acest punct de timp; de aceea mai 'nainte de tóte mulțămesc și aicĭ lui Dumneḑeu din adêncul inimei mele și pentru acéstă mare binefacere spre mine, ér drept recunoscință vin a da sémă de talanții, ce mi-s'au încredințat și de resultatele, ce am putut produce cu toțiĭ în acest period de timp, pe cum făcut'am acésta și la împlinirea celor 10 anĭ ai archieriei mele.

Deși un restimp de 20 anĭ nu este așa mult în viéța unui popor, a unei bisericĭ séu națiunĭ, este însĕ destul de lung în viéța unui individ din fruntea unei diecese, pentru așĭ da sémă de lucrările sale; de aceea mĕ cred și eu dator cu acésta nu numai D-Vóstrĕ, D-lor deputațĭ, dér și clerului și poporului nostru, pentru ca toțĭ sĕ aibă ocasiune a afla cum am chivernisit acei talanțĭ ce mi-i-a încredințat Dumneḑeu; mĕ cred dator cu acésta, încă și din causa timpurilor grele, ce am percurs și percurgem, și a responsabilității, ce avem înaintea lui Dumneḑeu și a ómenilor.

Dér fiind-că la acest sinod se împlinesc și 25 anĭ de la recâștigarea sinodalității bisericei nóstre, mai 'nainte de a face darea de sémă, datorĭ suntem, Domnilor deputațĭ, în semn de recunoscință, a reîmprospĕta și aicĭ, cum făcurăm și în s. biserică, în etern binecuvêntata amintire a acelui mare bărbat, trimis nouĕ de la Dumneḑeu, adecă a fericitului mare archiereu Andreiu baron de Șaguna, care prin multe, grele și lungĭ străduințe, a scos biserica străbună din starea cea tristă și durerósă a sclăviei, în care o aruncase vitregitatea timpurilor de sute de anĭ, și a ridicat'o la adevĕrata ei stare și demnitate, mai esoperându-i și străvechiul ei drept de sinodalitate.

De aceea repet, datorĭ suntem, Domnilor deputațĭ, a ne manifesta și la acéstă ocasiune adênca nóstră recunoscință către memoria acelui mare archiereu, carele în ru adênca sa înțelepciune, prevĕḑênd din bună vreme norii cei grei venițĭ asupra mai multor bisericĭ din patriă, dér mai ales asupra bisericei nóstre, în conțelegere cu fruntașii clerului și ai poporului, încă din bună vreme angajând pe toțĭ factorii bisericei la conlucrare comună, a pus în mâna tuturor acelor factorĭ sórtea bisericei nóstre naționale.

Din ulteriórele mele espunerĭ vețĭ binevoi a vedé, Domnilor deputațĭ, în parte, în cât pentru diecesa nóstră, unele resultate îmbucurătóre, produse prin asemenea conlucrare comună la desvoltarea și înaintarea afacerilor nóstre bisericescĭ; ér pentru a cunósce măcar în parte și neajunsele, greutățile și unele cercărĭ întêmpinate în lucrările nóstre în acest period de timp, carĭ ni-au împedecat în realisarea de resultate și mai îmbucurătóre: aflu de bine a atinge, érășĭ numai în parte aceste neajunsurĭ, greutățĭ și cercărĭ, pentru-ca și D-Vóstrĕ, dér și clerul și poporul sĕ-șĭ pótă forma o judecată cât mai dréptă în causă. De asemenea aflu de lipsă a atinge și la acésta ocasiune resultatele din primul deceniu, de la 1875 până la 1885, al archipăstoriei mele, amintite deja și la 1885, căcĭ acelea formeză basa celor din al doilea deceniu, cum și, căcĭ cele ulteriore complelând pe cele anteriore, la olaltă și împreună îșĭ au valórea lor.

Dintre cercările și greutățile întêmpinate în acel period de timp, voiu aminti, d-lor deputațĭ, numai unele mai însemnate, din carĭ vețĭ binevoi a vedé, că biserica nóstră și cu ea împreună mai ales noi archiereii, am avut tare puține ḑile bune; dér apoi cu atât mai multe ḑile grele și de durere, din causă, că chiar în acest timp s'au ivit cele mai multe cercărĭ grele și asupra bisericei nóstre naționale.

Astfel chiar în anul 1875, cu care începem acéstă dare de sémă, avurăm a lupta contra proiectului devenit lege pentru scóterea învĕțătorilor noștri confesionalĭ de sub dispozițiunile fondului de pensiune regnicolar pentru învĕțătorĭ, cu intențiunea de a înființa înșine, noi de noi, un asemenea fond de pensiune, ceea ce durere, nu ni-a succes.

După aceea în 1879 am avut a continua lupta contra proiectului devenit lege pentru întroducerea limbei maghiare, ca studiu obligat și în școlele nóstre elementare și mai vêrtos pentru ingerința cea mare ce acea lege o atribue organelor statului și inspectorilor regescĭ asupra acelor școle, pe conta autonomiei nóstre.

Tot asemenea lupta s'a continuat în în 1883 contra proiectului devenit lege pentru întroducerea limbei maghiare și în școlele medii confesionale, și érășĭ mai vêrtos pentru ingerința prea estinsă a statului și asupra acelor școle medii, tot pe conta autonomiei nóstre.

In 1885, provocându-ne la lege, care îndreptățesce pe confesiunĭ a-și înființa școle medii din mijlócele proprii, am cerut cu multă stăruință concesiune pentru înființarea unui gimnasiu român confesional aicĭ în Arad, de care avem cea mai simțită lipsă: dér durere și asemenea cerere justă ni-s'a denegat.

In anul 1891 am avut a lupta contra proiectului devenit lege pentru asilele de pruncĭ în etate de la 3—6 anĭ; tot asemenea și aicĭ fără resultat.

In 1893, când într'una cu ameliorarea lefilor învĕțătorescĭ se proiectase o ingerință aprópe netĕrmurită din partea statului în acelea școle la a căror susținere ar concurge și el cu ajutor de peste 60 fl. pe an, am luptat din tóte puterile și contra unei asemenea ingerințe; dér și aicĭ cu acelașĭ nesucces ca și în celelalte cause.

De la școlă sa trecut la biserică, unde în anul espirat 1894 s'a proiectat și s'a și legiuit întroducerea căsătoriei civile și a matriculelor civile atât de vătĕmătóre și pentru biserica nóstră, contra cărora încă am luptat cu toții, din tóte puterile, dér — durere — tot fără resultat.

Mărginindu-ne numai la acestea, încheiu șirul cercărilor, de și așĭ mai puté aminti unele mai ales locale, dér nu mai puțin grele; ér ca sĕ vĕ convingețĭ și din acestea despre vitalitatea bisericei nóstre, D-lor deputațĭ, trec la enumerarea și a unor resultate mai îmbucurătóre, ce s'au produs pe lângă tóte cercările și greutățile ce am întîmpinat.

SCIRILE ḐILEI.

— 13 (25) Aprilie.

Guvernul și partida poporală. „Magyarország" spune, că ministrul-președinte Banffy și ministrul de interne Perczel au dat ordin tuturor fișpanilor sĕ caute a se informa despre starea și organisația „partidei poporale" în fiă-care comitat, ér despre cele esperiate sĕ raporteze imediat ministrului de interne.

—o—

Deputat și fisolgăbirĕu. Foile ungurescĭ aduc scirea, că deputatul dietal *Sima* Ferencz a fost atacat Marțĭ diminéța, în gara din Szentes, de către fisolgăbirĕul din Dorozsma, Coloman *Matéffy*, care armat c'un băț mare, a năvălit asupra lui Sima și i-a dat o grea lovitură deasupra ochiului. Lovitura a causat o rană mare, și cu tóte că sângele îi năpădise fața, Sima s'a aruncat asupra fisolgăbirĕului și l'a isbit la pămênt. Lui Matéffy i-a succes sĕ scape și sĕ fugă. — Frumóse treburĭ unguresci.

—o—

Nou ambasador rusesc în Viena a fost numit contele Petru Kapnist.

—o—

Logodnă. Anunțăm cu plăcere logodna simpaticului și zelosului naționalist d-l *Ioan G. Babeș* din Azuga, cu stimabila d-ră *Alexandrina Jinga.* — Adresăm tinerei părechĭ felicitările nóstre cele mai cordiale.

—o—

Censura de advocat a depus'o în 22 l. c. cu succes fórte bun d-l Dr. Ioan *Nedelcu*, la tabla regéscă din Budapesta.

—o—

Concert: Atragem atențiunea publicului asupra concertului, ce'l va arangia Mercurĭ în 8 Mai, în noua sală de concerte, d-șóra Lula Gmeiner, cunoscuta cântărĕță brașovénă, cu concursul d-nei Maria Hintz și al prof. de musică Rudolf Lassel. Venitul curat al acestui concert în parte se va distribui pentru scopurĭ de binefacere. Prețul locurilor: balcon: 1 fl. 50 cr.; cercle: 1 fl. 50; parchet I: 1 fl. 20; parchet II: 1 fl.; rangul I: 1 fl.; parter; 80 cr.; stat și galeriă: 60 cr.; studențĭ: 40 cr. Bilete și programe se pot căpăta, începênd din 29 l. c., la librăria Hiemesch.

***Dela comună.** Ședința representanței comunale dela 24 Aprile n.* Președintele face cunoscut, că lucrările dela promenada nouă între Brașovu-vechiu și Bluměna nu s'au dat prin licitațiă. Schuster e nemulțumit cu acest rĕspuns la interpelarea sa și propune a se pune cestiunea la ordinea ḑilei în ședința viitóre. Se trece la ordinea ḑilei: Se aprobă un împrumut dela cassa de păstrare în suma de 190,000 fl. spre zidirea unei casarme pentru cavaleriă cu 5% interese și 0.36% cuota de amortisare, în total 5.86% în 50 de anĭ. — Petiția lui E. Erdelyi de a puté pune vara mese înaintea cafenelei de pe promenadă, se aprobă în dimensiune de 20 metri lungime c'o plată de 250 fl. pe vară. — Cererea de pensionare a amploiatului Gabr. Cserey, care se află în cercetare disciplinară, se respinge cu mare majoritate în urma propunerei prof. Vlaicu. Disciplinarea se urgitéză. — Pensionarea administratorului cassei de invaliḑĭ (Petcuț) F. Hellwig se amână până după disciplinarea întrodusă în contra lui. — Cererea lui H. Aronsohn pentru închirierea localităților de sub „sfat" fără ofert până la anul 1900 se primesce, Dr. C. Lurtz anunță recurs. Ședința se continuă aḑĭ, Joi.

Cestiunea ost-asiatică.

Cestiunea ost-asiatică, în urma încheiărei păcei între China și Japonia, devine tot mai acută, deóre-ce puterile europene nu sunt învoite de loc cu condițiunile de pace stipulate.

Ḑiarul german *„Nordd. Allg. Zeit."* află, că interesele germane sunt amenințate prin punctele de pace, și pretinde intervențiunea puterilor.

Presa ruséscă în continu insistă pe lângă schimbarea condițiunilor de pace și cercurile competente din Petersburg cred, că Japonia va și puté fi înduplecată pentru acésta.

Tot din Petersburg se anunță următórea scire: Rusia concentréză în apropierea Japoniei 22 vapóre cu 360 de tunurĭ, carĭ împreună cu cele francese fac laolaltă 37 vapore și 610 tunurĭ. Afară de acésta se află în disponibilitate o armată de infanteriă rusécă, 20.000 de soldațĭ, carĭ țin ocupată insula Yeso, de unde *Japonia ușor póte fi atacată.*

In cercurile diplomatice din Berlin se asigură, că *nota de protest* a puterilor contra convențiunei de pace dela Simonoseki, se va preda lui Mikado numai după reîntórcerea sa dela Hiroshima la Tokio.

Agentul biroului Reuter din Hiroshima depeșéză cu datul de 23 l. c., că împĕratul Japoniei a primit în audiență pe contele *Ito* și pe vicomtele *Mutsu,* carĭ au fost încredințațĭ din partea Japoniei cu stipularea condițiunilor de pace. Mikado făcu observarea referitor la pertractările de pace, că punctele principale sunt pe deplin mulțămitóre și că contribuesc mult la gloria imperiului japones; apoi le ḑise, că e fórte îndestulit cu serviciile prestate de ei.

Indată după aceea Mikado dădu o proclamațiune către poporul sĕu, în care îșĭ esprimă îndestulirea sa asupra faptului, cum au decurs lucrurile dela începutul resbelului până la încheierea păcii. Accentuéză gloria câștigată prin învingerile armatei japonese și-șĭ esprimă dorința ca pacea cu China sĕ fiă definitivă.

Apel pentru nenorocițĭ prin foc.

Din comuna Sâncel de lângă Blaș ni-se trimite spre publicare următorul apel:

Onorată Redacțiune! In 20 Aprilie a. c. între órele 11 și 12, în comuna nóstră *Sâncel* lângă Blaș, cercul pretorial al Hususĕului, din comitatul Tĕrnavei micĭ, a isbucnit un foc teribil, care în timp de 2 óre *a prefăcut în cenușă averea a 21 familii.*

Desastrul la carĭ într'un timp așa de scurt au fost aduse celea 21 familii, abia se póte descrie, de óre-ce focul ajutat de un vênt puternic, ce a bătut dela médă-ḑi spre médă nópte, s'a potențat întru atâta, în cât celor mai mulțĭ din aceia, carĭ i-au căḑut victimă, nu li-a mai rĕmas din tot ce aveau absolut nimica, afară de vestmintele de pe dênșii, — chiar și un copil de 6 anĭ în etate, s'a aflat ars de foc, apoi 2 vacĭ, 1 vițĕl și mai mulțĭ rîmătorĭ.

In fața acestui desastru, subscrișii, în calitate de comitet în causă, ne simțim obligațĭ a apela la sentimentele de caritate creștină a onoratului public român, mai ales acelui din ținutul nostru, și a ne ruga sĕ binevoiască a sări întru ajutor cu denariul vĕduvei din Sânta Evangelie, pentru alinarea suferințelor acestor nenorocițĭ.

Promițênd, că resultatul ajutórelor

eventual, carĭ ne rugăm sĕ sĕ trămită la adresa onoratului Domn Ioan Rusan proprietar în loc și casier în causă, se vor publica în diare cu mulțămită și cum că cele primite se vor împărți după cea mai strictă dreptate, suntem cu tótă stima.,

Ai Onoratei Redacțiunĭ.

Săucel, în 24 Aprilie 1895.

Zaharia Bran protopop, președinte. *Albert Elek* not. comun. *Ioan Rusan* cassar, *Teodor Pănădan* învĕțător și membru în comitet. *Teodor Bărbat* membru în comitet.

„Atentatul dela Bocsig“.

Procesul de calumniare contra „Magyar Hirlap“.

(După notițele luate la pertractare.)

(Urmare).

Ascultarea martorilor.

Dr. A. Lauran.

După depunerea jurămĕntului, președintele îi ia naționalul.

Martorul spune, că este doctor theologiae et philosophiae, de 51 de anĭ, catolic de rit grecesc, Canonic gr. cat. în capitlul de Oradea-mare, suplent de vicar episcopesc, director al preparandiei gr. cat., rector al internatului de băețĭ etc.

Intrebat fiind martorul, că de unde cunósce pe acusator, rĕspunde, că-l cunósce din Oradea-mare, a avut chiar norocirea a-i fi óspe în casă. ba odată l'a chiar rugat sĕ predice în biserica din Bocsig, credĕnd că va pute influința asupra poporului pentru sf. unire. Din viéța privată a acusatorului nu scie nimic, decât că se pórtă bine. Că acusatorul ar fi agitat în popor, nu scie nimic. Intrebat fiind mai departe, déca a audit ceva despre un atentat, martorul rĕspunde, că a audit despre o astfel de fabulă; i-a spus însu-șĭ părintele Papp, a audit și Escelența Sa episcopul, dér n'au putut și nu putem presupune despre dênsul astfel de lucrurĭ, ce 'i-se imputǎ.

Dr. *Robitsek*: Audit'ai Măria ta despre nisce mișcărĭ și agitațiunĭ antidinastice, carĭ ar fi fost aduse în legătură cu Esc. Sa Episcopul pentru nenorocitul cas dela O.-Mare...?

— Am audit, că pe d. Papp l'au adus în combinațiă cu nisce vorbe de acelea antidinastice, d'apoi cât pentru Escelența Sa, eu îl sciu, și tótă lumea îl scie de dinastic în tot picurul sĕu de sânge, că în dinasticism a trăit și ca atare va muri.

Președintele: Când ai audit M. Ta acestea? înainte de publicațiunile lui „Magyar Hirlap“?

— Da, numai cât toțĭ vorbiau despre ele ca despre ceva imposibil (képtelenségek).

— Nu ni-ai pute numi cercurile din carĭ au transpirat, s'au ivit aceste scirĭ?

— Nu, mĕ rog....

Dr. *St. C. Pop*: — Măria ta ai fost de fața la primirea regelui. Cum a fost acolo purtarea și ținuta poporuluĭ? Fost'a ea vrednică de înalta persónă a Majestății Sale?

— Acésta e o întrebare fórte elastică, pentru-că, mĕ rog cu umilință, acolo a fost și Escelenția Sa Episcopul, pentru care poporul încă se înflețesce mult (a kiért szintén — sĕu *szinte?* — rajong a nép). Murmur in public.

Dr. *St. Pop* (iritat și cu glas înalt): E vorba, că poporul s'ar fi presentat în mod demonstrativ în haine sdrențuróse și murdare. Adevĕrat e?

— In Boroșsebeș drept că poporul de rĕnd era în haine sĕrăcăcióse, dér de sĕrbătóre. Strălucite n'au fost pentru-ă poporul sĕrman de unde sĕ aibă? dér după impregiurărĭ...

— Dela Măria Sa nu mai întreb nimica.

D. *Robitsek*: Așa déră Măria ta n'ai fost în Bocsig, când a trecut Majestatea Sa pe acolo.

— Nu, eu am fost numai în Boroșsebeș la primire.

Horváth Gyula: Ai cunoscință Măria ta, că óre Ioan Papp este el de sentimente patriotice, orĭ ba?

— In ceea-ce privesce patriotismul, dênsul n'a avut ocasiune sĕ și-l arate în mod deosebit. Dér fiind-că e preot catolic îl țin și patriot bun. El ca atare este cunoscut înaintea *guvernului* sĕu bisericesc. Fiind catolic bun, eo ipso trebue sĕ presupun despre el că e și patriot bun, de alt-cum ar trebui sĕ-l țin de om fără caracter. (Cu glas înalt, petruns și entusiasmat). Pentru-că eu, care sunt bun catolic, nu pot fi nemulțămitor și necredincios cătră patria, care m'a crescut, și cred că și dênsul e gata, ca și mine, sĕ-și jertfĕscă viéța și ultima picătură de sânge pentru patriă. Pentru că, mĕ rog, repetez, cine-i bun catolic e și bun patriot, trebue sĕ fiă patriot fidel, căcĭ déca nu, nicĭ catolic nu e. Vréu sĕ fac aicĭ profesiune de credință susținĕnd, că catolic bun nu póte fi patriot rĕu. De aceea, pentru-că îl țin preot—și patriot bun... (In public se aud: éljen și murmur mare).

Președintele: (întrerupĕnd) Poftescĭ Măria Ta sĕ-țĭ stabilim spesele?

— Eu nu poftesc nicĭ un fel de spese. O singură dorință am, ca partidele sĕ se împace și sĕ înceteze pîruirea (perlekedés). Reverendissmul Domn sĕ-și întindă mâna de împăcare, căcĭ cercetarea făcută deja l'a declarat deja odată de nevinovat. Nu mai spre onórea dênsului i-ar servi, ér nu spre rușine, déca și-ar retrage acusa și ar ierta celor ce îl vor fi vĕtĕmat. Căcĭ dicem în rugăciune... (zimbind), chiar preotul dice în Tatăl nostru „și ne iartă nóuĕ greșelele nóstre, precum și *noi* iertăm greșiților noștri“. De aceea ar face bine.....

Președintele: (întrerupĕnd) Prin acésta consider de încheiată ascultarea Măriei Tale. Iți mulțămesc frumos.

*

Dr. Lauran face adâncĭ complimente înainte, și în drépta cătră jurațĭ, își i-a pălăria și iese plecându-se adânc cătră Horváth Gy., care se ridică și-i re'ntórce complimentul... Publicul românesc, rușinat, se uită cu indignațiă în urma lui.

(Va urma).

Convocare.

Reuniunea învĕțătorilor rom. gr. or. din despărțămĕntul Făgărașului își va ține prima adunare generală din ăst an Dumînecă în 16 Aprilie st. v. a. c. în comuna Toderița, la care sĕ poftescă a participa toțĭ membrii, precum și alțĭ binevoitorĭ ai scólei. Epitropiile parochiale și scolare sunt îndatorate a provedé pe învĕțătorii membri cu diurne de 1 fl. și paușal de călĕtoriă.

Programa: 1) Diminéța la 8 óre a. m. asistarea în corpore la serviciul divin și la celebrarea parastasului pentru decedații membri ai reuniunei. 2) Deschiderea ședințelor și cetirea apelului nominal; 3) Raportul cassarului și incassarea taxelor; 4) *„România“*, prelegere practică din geografia Europei, predată de Ioan Ciungora; 5) *„Matei Corvinul“*, prelegere practică de Lazar Sbârneciu; 6) *Albina*, prelegere practică din zoologie, de Aurel Opriș; 7) *Fasolea*, prelegere practică din botanică, de Vasile Bârbat; 8) *Argintul*, prelegere practică din mineralogiă, de Ioan Baicoiu; 9) Declamarea poesiilor *Visul lui Petru Rareș* (prin Lazar Sbârneciu), și *Judecățile sunt sĕrăcie* (prin Ioan Baicoiu), ambele din Cartea II de cetire de Ioau Popescu; 10) Constituirea pe un nou period de 3 anĭ.

Făgăraș, 26 Martie 1895.

Nicolau Aron, președinte. **I. Berescu.**

Scirĭ telegrafice.

Budapesta, 25 Aprilie. Partida națională în conferența ei de erĭ séra luă hotărîrea sĕ rĕmână, față cu proiectele de lege bisericescĭ politice, pe lângă punctul ei de vedere principiar observat și până acum.

Fracțiunea lui Justh hotărî a sprijini proiectele neschimbate.

Neutra, 25 Aprilie. Până la $6^1/_2$ óre diminéța votară pentru *Ianits* (guvernamental) *917*, ér pentru *Zichy* (partida poporală) *846* de alegĕtorĭ.

Oradea mare, 25 Aprilie. Nunciul papal *Agliardi* plecă astădĭ diminéță spre Viena. A fost bătĕtóre la ochĭ *absența autorităților politice* dela festivitățĭ.

Triest, 25 Aprilie. Jăfuitorul de cassă Ristici a fost escortat la Budapesta.

Niș, 25 Aprilie. Nu este adevĕrată scirea despre repășirea lui *Christicĭ* și încredințarea lui *Nicolajevicĭ* cu presidiul ministerial.

Neutra, 25 Aprilie. La 9 óre a. m. enunță președintele alegerei următorul resultat: Pentru *Janits* s'au dat *923*, pentru *Zichy 847* de voturĭ. Astfel *Janits a fost ales deputat* dietal cu o majoritate de *76* voturĭ.

DIVERSE.

„Căsĕtoria în Mai aduce mórte“. Acesta este un proverb fórte lățit prin Germania, Boemia, dér mai ales prin Italia și Francia. După o constatare statistică, în 28 Aprilie anul trecut s'au sĕrbat în orașul frances Marsilia 94 de cununiĭ. Numĕrul acesta este ostentativ de mare și esplicarea faptului trebue sĕ se caute în credința poporului, după care căsĕtoria în Mai aduce nefericire și mórte. Pentru de-a încungiura acéstă eventualitate, logodiții s'au grăbit a folosi pentru cununiă cele din urmă dile ale lui Aprilie. Credința acésta curiósă de altmintrelea a esistat și în vechime. Un distichon al poetului roman Ovidiu, scris referitor la luna Mai, spune, că atât pentru vĕduve, cât și pentru fete tinere este fatal timpul aceste a-se mărita: care se mărită, nu trăiesce timp lung, și dilele ei sunt numĕrate. Și la vechii Grecĭ aflăm amintita credință. Plutarch accentuéză de repețite-orĭ, că cu ocasiunea încheiărei căsĕtoriei este a se evita luna lui Mai. Cum se scie, Maiul este consacrat vergurei Maria. Sa sulevat întrebarea, că óre biserica n'a făcut'o acésta din respect față cu credința poporului. In tot casul credința acésta a domnit și în evul mediu. Poetul italian Alessandor Tassoni dice în opul sĕu „Pensieri diversi“ (Roma, 1612) că în Ferrara naréză ómenii, că acolo mai mulțĭ nobilĭ și chiar principĭ, carĭ s'au căsĕtorit în Mai, au murit după puține dile. Din incidentul acesta, în Ferrara nimenĭ nu se cunună în Mai. In ținuturile francese Cevenne și Saintonge este în us proverbul: „Mois des fleurs, mois des pleurs“ (Luna florilor, luna lacrimilor). De multe-orĭ s'a pus întrebarea, că óre care sĕ fiă causa acestei credințe lățite. Mai ales Plutarch s'a ocupat mult cu ea. „Pentru ce“, întrébă el, „a ajuns luna Mai la o așa de rea reputațiune? Dór pentru-că stă între Aprilie și Iunie, lunile carĭ sunt dedicate lui Venus și Juno, deițele iubirei și a căsĕtoriei? Sĕu dór pentru-că în Mai se ține sĕrbarea Lemurilor, adecă pentru sufletele celor morțĭ? Sĕu stă în legătură cu Maia, mama lui Mercur, care conducea sufletele în lumea cealaltă? Sĕu dór pentru-că luna lui Mai s'a numit luna bĕtrânilor, a „candidațiior de mórte“ (majores), ér Iunie luna tinerilor (juniores)?

Descoperirea Polului Nord. După diarele italiane, povestesce „*Figaro*,“ că secretul atât timp neviolat al Polului Nord ar fi fost în fine descoperit. Acéstă fericire neșteptată a cădut în mâna celebrului explorator norvegian Frithjof Nansen, același, care a traversat altă dată cu 7 ómenĭ pe nisce skis — nisce patine lungĭ de 3 — 4 metri — ghețarul, larg cât întréga Franță, din interiorul Groënlandei. Pare că Frithjof Nansen, mai fericit decât căpitanul Hatteras din Jules Verne, a reușit în fine sĕ atingă Polul Nord. El ar fi găsit aci, la o temperatură neașteptată de 2 grade deasupra lui zero, un lanț de munțĭ pe vĕrful cărora s'a grăbit sĕ arboreze drapelul norvegian. Așa spune depeșa primită acum câte-va dile de principesa moștenitóre a Suediei și Norvegiei, depeșe, care a emoționat întréga Scandinavie. Sunt doi anĭ aprópe (dela 24 Iunie 1893) de când Frithjof Nansen a plecat pe vaporul sĕu Fram („Inainte“) cu un echipagiu de tovarășĭ îndrăsnețĭ și entusiastĭ. Mult timp nu sosise nicĭ o scrie de la espediția acésta și începuse sĕ se crédă, că se pierduse: din fericire nu a fost așa, și Frithiof Nansen pare a fi reușit sĕ ducă la bun sfêrșit opera formidabilă, care 'i va reserva un loc însemnat în istoria marilor esploratorĭ. El va fi cu atât mai demn de acésta, cu cât călĕtoria sa fusese organisată sistematic după un plan cu totul original; succesul final va consacra astfel superioritatea sa. In loc de a întrebuința tóte puterile pentru a combate sĕu înșela forțele naturale, carĭ apĕră apropierea de regiunile polare, Frithjof Nansen se pregătise sĕ se dea lor și sĕ le pună în joc. Pentru o mulțime de motive de ordine sciințifică prea speciale pentru a fi espuse aci în mod amĕnuțit, esploratorul credea, că trebue sĕ existe un curent marin regulat, plecând dela cóstele asiatice ale Oceanului Glacial până la cósta apusénă a Groënlandei și trecĕnd prin Pol și marea liberă. El conchide de aci, că mijlocul cel mai bun, déca nu singurul pentru a ajunge sigur la Polul Nord, era de a se abandona curentului acestuia. Cu subvenția de 280.000 francĭ, ce-i votase guvernul norvegian, și cu produsul unei subscripțiunĭ naționale, Frithjof Nansen, tot atâta de popular în țéra sa, ca Pasteur în Francia, construi un vapor de 800 tone. Corabia acésta, Fram, tótă de stejar acoperită cu oțel, cu o mașină puternică, avĕnd nisce disposițiunĭ ingeniόse, fusese construită așa, ca presiunea ghețurilor pe coca sa rotunjită sĕ nu o pótă ridica. Frithjof Nansen conta astfel, că va pute merge cât de departe între blocurile de ghiață, că va lăsa sĕ fiă închis în ele în așa mod, ca sĕ le pótă urma, în momentul desfacerei ghețurilor, după cursul lor de-alungul curentului. După calculele sale călĕtoria trebuia sĕ dureze cel puțin doi anĭ, și cel mult trei. Totușĭ Fram avea pe dênsul provisiunĭ pentru cincĭ anĭ. De asemenea trebuia sĕ se întrebuințeze din când în când și pânzele pentru a economisi cărbunĭ. Credința lui Frithjof Nansen era așa de mare că, imitând pilda unui alt esplorator al Groenlandei, locotenentul american Pearv, și-a luat soția pe vapor. Peste puțin timp se vor cunósce de sigur amĕnuntele succesului lui Frithjof Nansen.

Un Herculan american. In republica Guatemala din America de mijloc s'au făcut descoperirĭ însemnate archeologice. Sub cenușa vulcanului Agna, în apropiere de satul indian Amatitlam, s'a dat preste o colonie preistorică. Prin săpăturĭ s'au scos până acum un mare numĕr de vase de lut pictate și ciselate, obiecte de sticlă, măciucĭ, săgețĭ, pumnale de pétră și un șir întreg de idolĭ fórte curioșĭ. Mai remarcabilă este figura mare și tăiată în basalt negru a unui ostaș, care se odihnesce, și a cărui coif sĕmănă mult cu al pretorilor romanĭ. Statua acésta e artistic lucrată. In apropiarea figurei s'au aflat diferite obiecte mai micĭ prețióse, bucățele de sticlă și perle. Tot astfel de rĕmășițe preistorice s'au descoperit și la Escuintla, Tical și Dolores. Din care timp datéză descoperirile și cărui popor de cultură din America medià sunt a se atribui lucrările descoperite, se va pute constata numai în decursul săpăturilor.

Literatură.

Din *„Biblioteca pentru toțĭ“* a librăriei Carol *Muller* din Bucurescĭ (Calea Victoriei 53) pe care am anunțat'o deja, a apărut volumul al 3-lea: **Cântece și plângerĭ**, poesii de Mihail Zamfirescu. Primele două volume apărute, pe carĭ le-am anunțat înainte, sunt: **Poveștĭ alese**, de celebrul scriitor *Andersen* și **Pasĕrile nóstre și legendele lor**, de *S. Fl. Marian*. Volumul viitor va fi: **Despre educațiă**, de Herbert Spencer, una din cele mai vestite și mai folositóre părțĭ pentru toțĭ cățĭ se ocupă cu educațiunea. Fiă-care dintre aceste volume, atât ce bine alese, costă numai câte 30 banĭ (15 cr.)

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Verfälschte schwarze Seide.

Man verbrenne ein Müsterchen des Stoffes von dem man kaufen will, und die etwaige Verfälschung tritt sofort zu Tage: Echte, rein gefärbte Seide kräuselt sofort zusammen, verlöscht bald und hinterläßt wenig Asche von ganz hellbräunlicher Farbe.—Verfälschte Seide (die leicht speckig wird und bricht) brennt langsam fort, namentlich glimmen die „Schußfäden" weiter (wenn sehr mit Farbstoff erschwert), und hinterläßt eine dunkelbraune Asche, die sich im Gegensatz zur echten Seide nicht kräuselt, sondern krümmt. Zerdrückt man die Asche der echten Seide, so zerstäubt sie, die der verfälschten nicht. Die **Seiden-Fabrik G. Henneberg** (K. u. K. Hoflief.), **Zürich** versenden gern Muster von ihren echten Seidenstoffen an Jedermann, und liefern einzelne Roben und ganze Stücke porto- und steuerfrei in die Wohnung.

5

Cursul pieței Brașov.

Din 25 Aprilie 1895.

Bancnote rom.	Cump.	9.65	Vênd.	9.68
Argint român.	Cump.	9.60	Vênd.	9.65
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.67	Vênd.	—.—
Galbenĭ	Cump.	5.75	Vênd.	—.—
Ruble rusescĭ	Cump.	—.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	59.40	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	—.—	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		—.—	Vênd.	—.—

Cursul la bursa din Viena.

Din 24 Aprilie 1895.

Renta ung. de aur 4%	123.40
Renta de coróne ung. 4%	99.20
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	126.30
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	104.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	125.25
Bonurĭ rurale ungare 4%	98.70
Bonurĭ rurale croate-slavone	98.25
Imprum. ung. cu premii	162.50
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	149 50
Renta de hârtie austr.	101.50
Renta de argint austr.	101.55
Renta de aur austr.	123.70
Losurĭ din 1860	158.50
Acții de ale Băncei austro ungară.	1088.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	459.25
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	395.40
Napoleondorĭ	9.70
Mărcĭ imperiale germane	59.80
London vista	122.40
Paris vista	48.50
Rente de coróne austr. 4%	101.50
Note italiene	46.—

Licitațiune minuendă.

In 14 Maĭ st. n. a. c. se va da în întreprindere prin **licitațiune minuendă**

edificarea unei biserici de pétră

pentru comuna bisericéscă gr. cat. **Sângeorgiul de Câmpie,** în comitatul Clușiului (p. u. Uzdi-Szt.-Péter, cea mai apropiată gară a căii ferate: Kis-Sármás).

Prețul de strigare 4500 fl.

Comuna ofere pétra, cărămida, năsipul necesar, căratul materialului, precum și câte 10 lucrătorĭ pe ḑi în timpul cât va dura edificarea.

Concurenții, carĭ au a se presenta la terminul de mai sus órele 9 a. m. în fața locului, vor trebui sĕ depună un vadiu de 10%. Antreprenorul va ridica prețul în 3 séu 4 rate, după cum vor înainta lucrările edificărei.

Planul și preliminarul se pot vedé la d-l **Ludovic Simon,** marele proprietar român din acea comună.

1—2

Am onóre a aduce la cunoscința publică, că cu ḑiua de astăḑĭ **am deschisŭ în Brașov la casa mea proprie, Calea gărei Nr. 41**

unŭ depositŭ de bere,

sub conducerea Domnilorŭ

Bognár & Szántó.

Acestŭ **depositŭ principalŭ va conținé tóte specialitățile de bere, ce produc berăria din Schwechat și Steinbruch în butóie și butelii, calitatea cea mai bună și próspetă.**

Vêndarea cu prețurile originale.

Numai acelea butelii cu bere, a căror dopurĭ și vignete vor fi provĕḑute cu marca alăturată, suntŭ a se considera ca productulŭ meu.

Telephon Nr. 121.

Cu tótă stima:

Anton Dreher.

679,7-9

3 Tragerĭ la sorțĭ deja în 1, 6, și 13 Mai.

Recomandăm următórele grupe cu câștigurĭ principale fórte marĭ:

527 tragerĭ cu câștig princ. fl. 8,150.000 în timpul duratei losurilor.

los italienesc crucea roșie
1 „ serbesc mon. tutunurilor
1 „ Jó sziv
1 „ Dombau

tóte **4** losurĭ plătibile în **26** rate lunare à **fl. 1.50**

585 tragerĭ cu câștig princ. fl. 12,300.000 în timpul duratei losurilor

1 Boden-los adeverință de câștig III emis.
1 los italienesc crucea roșie
1 „ serb. mon. tutun.
1 „ Jó sziv

tóte **4** losurĭ plătibile în **35** rate lunare à **fl. 2**

☞ Indată după plătirea ratei dintâi cu drept la câștigurĭ — Fie-care los trebue odată sĕ iasă la sorțĭ — Lista tragerilor gratis și franco.

Fondată 1867.

Casa de schimb WERNER & C-ie
Viena, I. Wipplingerstrasse 39.

☞ Comande din provincie se efectuéză imediat. — Rata primă se plătesce cu **mandat postal,** ér' celelalte rate libere de porto, prin asignații.

686,3—3

Órele de cassă dela 8—1.

Birourile: Têrgulŭ botelorŭ nr. 22, etagiulŭ I.

Giro-Conto la banca Austro-Ungară.

„ALBINA"
INSTITUTŬ DE CREDIT ȘI DE ECONOMIĬ
FILIALA BRAȘOVŬ

Cec.-Conto la poștă **Nr. 505.**

primesce depunerĭ spre fructificare pe lângă 4½% netto, solvindŭ însașĭ darea de interese;

sconteză polițe comerciale cu 5½%;

accórdă imprumuturĭ cambiale și cambial-ipotecarĭ cu 6%;

deschide credite în cont corrent sub cele maĭ avantagióse condițiunĭ;

accórdă împrumuturĭ pe hârtiĭ de valóre, monede, giuvaere și mărfurĭ cu 6%;

cumpĕră și vinde cu prețurile cele mai convenabile **monede și hârtii de valóre** indigéne și străine, în specialŭ de cele românescĭ;

rĕscumpĕră fără nicĭ o detragere **cupóne, escomptéză cupóne** înainte de scadență, și

cumpĕră cu celŭ mai urcatŭ prețŭ **cupóne dela efecte române;**

efectuéză în modulŭ celŭ mai culantŭ **încassărĭ și plățĭ** pe piețele din țéră și streinătate;

esecută în comisiune orĭ-ce **însărcinărĭ de bancă** sub cele mai ieftine condițiunĭ;

închiriéză magazine și locurĭ libere de depou, pe teritoriulŭ sĕu **strada Gării Nr. 45.** care, situatŭ nemijlocitŭ lângă gara drumului de fierŭ de statŭ, e legatŭ prin șine proprii cu acésta și investitŭ cu dreptulŭ de vămuire și cântărire oficiósă prin organele drumului de fierŭ de statŭ;

primesce în calitatea sa ca representanță principală a societății de asigurare EQUITABLE din New-York **oferte pentru asigurărĭ pe viéță** sub condițiunile favorabile, particulare a acesteĭ societățĭ.

Onorabilelorŭ administrațiunĭ de fondurĭ și p. t. D-lorŭ capitaliștĭ le recomandă pentru plasarea de capitale

Scrisurile fonciare de 5% ale „Albinei"

ale cărorŭ cupóne se rĕscumpĕră semestrulŭ fără nicĭ o detragere, și carĭ se află de vêndare în cursul ḑilei a bursei din Budapesta, în piese de 500, 1000 și 2000 de coróne. Comparêndŭ cursurile și produsulŭ celorlalte efecte indigene, se póte susținea cu totŭ dreptulŭ, că

Scrisurile fonciare „Albina" de 5%

suntŭ aḑĭ relativŭ cele mai ieftine și totodată mai productive din efectele cotate la bursa din Budapesta.

Bonitatea absolută a foncierelorŭ „Albina" e garantată prin valórea celŭ puținŭ întreită a ipotecelorŭ pe basa cărora se esmitŭ, prin fondulŭ specialŭ de asigurare a scrisurilorŭ fonciare care e de fl. 200,000 și în fine prin totalitatea orĭ și căreĭ alte averĭ a institutului.

22—*

Órele de cassă dela 8—1.

Birourile: Têrgulŭ botelorŭ nr. 22, etagiulŭ I.

ABONAMENTE
LA
„GAZETA TANSILVANIEI"

Prețulŭ abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe treĭ lunĭ	3 fl. —
Pe șése lunĭ	6 fl. —
Pe unŭ anŭ	12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe treĭ lunĭ	10 fr.
Pe șése lunĭ	20 fr.
Pe unŭ anŭ	40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Dumineca.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe anŭ	2 fl. —
Pe șése lunĭ	1 fl. —
Pe treĭ lunĭ	50 cr.

Pentru România și străinătate:

Pe anŭ	8 francĭ.
Pe șése lunĭ	4 francĭ.
Pe treĭ lunĭ	2 francĭ.

Abonamentele se facŭ mai ușorŭ și mai repede prin **mandate poștale.**

Domniĭ, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoiéscă a scrie adresa lămuritŭ și a arăta și poșta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei."